

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általunk a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.)

XIII. Leó pápa Zichy Nándor érsefhoz. 1895. márc. 6-án.

Megjelen hetenkint 3-szor: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. Kéziratok nem adhatnak vissza.	Előfizethető a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, szt.-István-tér 1.	Felelős szerkesztő: BONITZ FERENC. Kiadótulajdonos: MILLER JÓZSEF.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 6 frt — kr. Félévre . . . 3 frt — kr. Negyedévre . . . 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 30 helyre osztott oldal helyenkint 5 kr. Kéziratoké külön 30 kr. Nyilvánter sorankint 50 kr. Többzárú hirdetéseknek engedély

Az ellenzéki pártok figyelmébe.

(p.) A magyar alkotmány történetében nincs rá precedens, hogy valamilyen kormány anyai jogtalanságot és erőszakoskodást elkövetett volna, mint a mostani, csakhogy az egyedül üdvözítő szabottelvíű párt uralmát továbbra is biztosítsa magának. Így, hogy a többi mellőzzük, hallatlan az az erőszakoskodás, a melyet a kormány a szavazat-elkobzások terén megengedett magának.

Midőn ez évi május hóban a választókat összeíró küldöttségek a választók szavazatait különösen a felvidéken decimálni kezdték, hajlandók voltunk még elhinni, hogy ez nem felsőbb utasítás folytán történt, hanem az egyes szolgálalelkű összeírók lelketlen önkénykedései voltak, hogy azokkal a husos fazekakra érdemeket szerezzenek maguknak. Most azonban, midőn a szavazat-összeíró küldöttségek lelkiismeretlen munkáját az egyes központi választmányok mind helyben hagyják, látjuk, hogy az egész összeírási manővert a furlangos Bánffy báró eszelte ki azon szándékkal, hogy az ellenzéki honpolgárokat a legszentebb jogtól, a választási jogtól megfosztja, hogy velők a magyar alkotmányt megutáltassa és így útját egyengesse a legundokabb abszolutizmusnak. Az adóhízató honpolgárságnak eddig egyedül az ifjú néppárt sietett segítségére, a többi ellenzéki pártok nem igen látszottak a szavazatok elkobzásával törődni.

Hajlandók vagyunk elhinni, hogy ez csak azért történt, mert épen akkor, a midőn a szavazat-elkobzások napi rendben voltak, a képviselőház nyári szünetet tartott és így »statik« »telik« minisztert jogtipró eljárása iránt nem volt alkalma megkérdezni. Most azonban, a midőn a ház ismét együtt van, lesz alkalomuk ezt is szóvá tenni a parlamentben. És ne hagyják magukat az illető ellenzéki képviselők a couloirokban lebeszélni azzal, hogy mivel a kormány szavazat-elkobzási hadjárata csupán a néppárt ellen volt inscenizozva, azért álljanak el a szótól. Mert ha kitudódnék, hogy nemcsak

Kossuth és az esziári Eötvös, hanem még Apponyi, Szapáry és Ugron is szemet hunynak a kormány jogtalanságaival szemben akkor, midőn azok a néppárt ellen vannak irányítva, úgy el ne feledjék, hogy az ilyen hallgatás az általános választásokon iszonyatosan megboszulná magát. Mert akár mit is fog csinálni Bánffy, azt az óriási lavinát, a mely ez évi okt. hó 1-vel megmozdult és a néppárt által kijelölt irányban menni fog, utjában senki sem fogja már fentartani. S ha a néppárt vezeterei most arról volnának kénytelenek meggyőződni, hogy Apponyi, Szapáry és Ugron pártjainak nincsen szavuk a szavazat-elkobzáshoz, úgy az általános választáskor a néppárt a fentemlített három ellenzéki frakció embereit csak úgy lesz kénytelen kibuktatni, mint akár a kormánypártét is. Azért, hogy ez be ne következék, arra kérjük az említett pártokat, hogy a legfőbb jog, a választási jog megvédésénél ne a szűkkelbű pártpolitika, miként az immár pirulni nem tudó kormánypártnál, hanem az igazság vezérelje őket. Ha ezt most meg nem teszik, úgy az általános választáskor igen sok választó-kerületben még a különben tisztességes ellenzéknek is kénytelen lesz a néppárt kijelenteni, hogy: »vicem pro vice reddo tibi bone amice.«

— Egy adat a peersub történetéhez. A Bánffy báró által tervezett de időközben felsőbb helyen ellenzésre talált s ezért elejtett második peersub előzményeire érdekes világitást vet egy érdekes eset, melyet most hoz tudomásunkra lapunk egyik barátja. E szerint Bánffy báró valóságos hajtó-vadászatot indított azok ellen, a kiket eléggé vagyonosoknak és eléggé liberálisoknak gondolt arra, hogy főúri rangra emeltesse őket — a felekezletlenség nagyobb dicsőségére. — Így Tolnamegyében elég hangosan sutognak ezen mágnásfogdosás egyik epizódjáról. **S t a n k o v á n s z k y** volt főispán fia — egészen a lá **K o s s u t h** Ferenc — apja érdeménél fogva báróságra volt kizemelve. De Stankovánszky valóban nemes gondolkodására vall, hogy azzal

utasította vissza a hozzá intézett felszólítást, hogy ő mint egyszerű, gazdálkodó és semmi liberális érdemmel nem rendelkező honpolgár ilyen „megtisztelést“ nem fogadhat el. Erre aztán a kapacitáció minden képzelhető nemét vette igénybe Bánffy báró, a ki még azzal is argumentált, hogy **S t a n k o v á n s z k y**, ha saját személyére való tekintettel nem is, de szem előtt tartva családja aspirációt és jövő szolgálatait fejében fogadja el a rangemlést. Stankovánszky ezt az ajánlatot a legnagyobb indignációval visszautasította s így alig lesz belőle báró. Hasonlóképen járt Bánffy báró több más uri embernél is. Így fogdossák minálunk a mágnásokat, a demokrácia és a liberalizmus nagyobb dicsőségére!

— Néppárti nagygyűlés Mosonyban.

A folyó évi október hó 10-én d. e. 11 órákor **B a t t h y á n y i** József gróf elnöklete alatt Mosonyban tartandó néppárti nagygyűlés programja a következő:

1. Elnöki megnyitó.
2. **B o b l e t e r** Ignác: A néppárt szükségességéről és mivoltáról.
3. **R a k o v s z k y** István es. és kir. kamarás: Az autonomiáról és a revizióról.
4. **H a j d i n** Károly fővárosi ügyvéd: A választási visszaélésekről és a szavazat-elkobzásról.
5. A mosonymegyei néppárt megalakulása.
6. Határozati javaslatok.

Mint halljuk, a mosonyi nagygyűlés iránt általános az érdeklődés. Jelen lesznek ott: Mosony, Sopron, Veszprém, Vas és Pozsonymegyeik színe-java. A nagygyűlés ünnepélyesen tiltakozni fog azon alkotmány sértő szavazat-elkobzások ellen, a melyeket az egyes megyei központi választmányok ugylátszik a kormánynak nemcsak tudtával, de parancsából megengednek maguknak.

— Szemérmes revízió. Ennek nevezhető az a terv, a mely teljesen megbízható forrásból eredő értesülésünk szerint a kormánnyt jelenleg foglalkoztatja. Az életbeléptetés előkészületei annyira meggyőzték a kormánnyt arról, hogy a nép a

legnagyobb ellenszenvvel fogadja az egyházpolitikát s aztán a még el nem intézett egyházpolitikai javaslatok a főrendiházban ismét olyan ellenzésre fognak találni, hogy a kormány kénytelen lesz némileg enyhíteni a kedden életbelépett törvények egyházellenes szellemén, illetve ezen törvényeket „kiegészíteni“. Ekiegészítés nem állana másban, mint egy a német *Kaiserparagraph*hoz hasonló szakasz törvénybeiktatásában, mely büntetéssel sújtja mindazon katonatiszteket és állami tisztviselőket, a kik polgárilag megkötött házasságukat egyházilag meg nem áldatják. Alkalmi tudósítók szerint a kormány csak az „alkalmas“ időpontot, akarja megvárni, hogy kudarcra ne tünjék fel olyan nagyon.

Tisza Kálmán denúciál.

Tisza Kálmán, a korrupció atyamestere a szept. 29-én Nagyváradon tartott pohárköszöntőjében többek közt szóról-szóra ezeket mondta:

„Nem tagadom, hogy a mennyire mindig hibáztatták, ha a küzdelem hevében is némelyek azokat, a kik a javaslat ellen küzdöttek, néha nagyon is éles, talán nem is mindig illendő fegyverekkel támadtak, másrészt talán még jobban fogtam kárhözváltani azokat, a kik ma, midőn a törvény már meg van, az ellen bátorkodnának felállani és a népkedély megnyugtatót akarták akadályozni, nem szabad ezt tenni benn és még kevésbé szabad a külföld segélyét hívni fel hazánk ellen. (Zajos helyeslés.) Remélem, hogy ezen nézetet a nagy többség támogatni és pártolni fogja.“

Hogy az egyházpolitikai ellenzék illő vagy nem illő fegyverekkel küzdött-e és fog ezután is küzdeni, annak a megítélésére nincsen feljogosítva az a Tisza Kálmán, a ki 1875 előtt a legidőzabb harcot folytatta ugyanazon kiagyozás ellen, a melynek örve alatt 1875 óta tönkre tevén és megmérgez-

vén a magyar nemzet politikai öntudatát, példátlan cinizmussal megteremtette az önzés, a haszontalan stréberek párturalmát. Itt a fontidézetteknek csak azon passzusára akarunk reflektálni, hogy „még kevésbé szabad a külföld segélyét hívni fel saját hazánk ellen.“ E szavakkal a közkatona-generális, Zichy Nándor gróf ellen intéz orvtámadást, a ki a müncheni kath. nagygyűlésen tudvalevőleg lángszavakkal csesztelte a kereszténységnek Magyarországon történt megálázását és német hitsorsosaink rokonszónvát kérte harcunk folytatására. Zichy Nándor gróf nem kérte azokat arra, hogy sajtójukban és gyűléseiken a magyar liberálisok ellen küzdjenek, nem kérte őket arra, hogy esetleg diplomáciai uton jöjjenek magyar hitsorsosaink segítségére és Tisza Kálmán mégis azzal meri vádolni őt, hogy a külföld segítségét kérte?

Hogy ez milyen rosszakaratu denúciálás, milyen megvetésre méltó eljárás, azt a következőkkel illusztráljuk:

Tisza Kálmán bizonyára jól ismeri a német „Evangelische Allianz“ (evangelikus szövetség) történetét és bizonyára azt is tudja, hogy a magyar protestánsok 1857-ben még a berlini udvarnál is megjelentek, ott beszédeket tartottak és demonstráltak. Aztán bizonyára azt is tudja Tisza Kálmán, hogy ő és határozati pártja nemcsak német imákat, mint Zichy Nándor gróf, hanem orosz tallérokat is kért és kapott választási célokra. Hasonlóképpen nemcsak a német protestáns „Gusztáv-Adolf-egylet“ áll szoros összeköttetésben Magyarországi protestánsaival, hanem még egészen más grávaló összeköttetések is léteznek, a melyeket a Tisza Kálmánnál nagyobb joggal lehetne denúciálni, ha mi katolikusok egyáltalán szükünk volna denúciálni. Egyelőre ennyit!

Október 1.

Hasábokat tölthetnénk meg azon lapnyilatkozatokkal, melyek a szerencsétlen egyházpolitikai törvényekkel foglalkoznak.

Magyarországon is szám szerint tulsúlyban lévén a szabadkőműves-liberális sajtó, ezen t. lapírásaink természetesen egytől-egyig kitörő örömmel üdvözik az új törvényeket. De utjongásaik közben is némi aggodalommal néznek a dolgok fejleményei elé és míg egyrészt kérve-kérlik az állami anyakönyvvezetőket, járjanak el új hivatalaikban tisztességesen, lelkiismeretesen és buzgón, és „szeretessék meg“ a néppel az új állapopotokat, addig másrészt már könyörögve kérik a papságot, ne görditsön akadályokat az új törvények elé. A sok nyilatkozat közül helyszükre miatt csak a három legmarkánsabbat idézzük: a kath. *Vaterland*-ét, a liberális *Münchener Allgemeine Zeitung*-ét és a protestáns *Kováts* Albertét.

A bécsi „Vaterland“ hosszabb cikkben fejtegeti, hogy 1895. okt. 1-je gyásznappja a keresztény Magyarországnak s a liberálisok azon érveléssel szemben, hogy a polgári házasság már más kath. országokban van behozva, ezeket jegyzi meg: „De nem kérdik, vajjon ezen országok boldogok-e? Bűnös könnyelműséggel elsiklanak azon száz és száz ezer lelkek, azon sok nemzedék fölött, a kik e közben elvesznek és a kirkól el kell számolni, és eltűnik, vagy nem tudják, hogy ezen országokban már is hangosan követelik a polgári házasság eltörlését.“ Felhossa azután statisztikai adatok alapján, hogy a polgári házasság következtében mindenütt rejtetlenül terjed az erköletlenség, hogy Németországban elégedednek a polgári házassággal és hogy Angliában az anglikán egyház visszatér a kath. egyház házassági tanához. „A legnagyobb politikai szerencsétlenség már itt van. Az apostoli magyar királyság elvesztette jellegét.“ Felelősségük tudatában nemcsak a püspökök, hanem a hívek is mindent fognak megkísérelni, hogy a törvényre vált szerencsétlenség elhárítsák. Ha elérik ezt a célt — sennek kilátásai távolról sem oly csekélyek, mint azt a kishitűek, a Judások és a kereszténység esküdt ellenségei gondolják — akkor az „1895. okt. 1.“ dátum némileg kitöröltek Magyarországi annáléseiből.“

A liberális „Münchener Allgemeine Zeitung“ hosszú cikkben fejtegeti az egyházpolitikai törvények életbeléptetésének nagy nehézségeit és szólna a néppártól, ezeket írja: „Ezen ellenfél (a néppárt) akciója éppen nem lanyha és valóban érthetetlen, miképpen lehetik kormány körökben, hogy a „néppárt“

TÁRCA.

A csataki mandátum.

(Elbeszél egy önként megbukott képviselőjölőt.)

— A „Fejérmegyei Napló“ eredeti tárcája. —
Írta: Storch Ernő.

(Vege.)

A poéta, — kinek ellenszenvét vontam magamra, mikor elmosolyodtam legutóbb fölolvastott költeményön („Szakad az eső, szakad, szakad“) — a poéta kárörvendő mosolylyal fogadott, Felicián ur sajnálkozott strapáciáimon; Tihamér és Balambér biztatnak, hogy várjak, ezután jön csak a legjava.

Rimpengedy Olivér beszélgetés közben kifojtette „Shakespeare“-ről véleményét, a mit Felicián ur nagy érdeklődéssel hallgatott meg, a végén pedig kijelentette, hogy igazság! Sexpir volt a neve a tavalyi löfuttatáson annak a lónak, a melyiken ő csaknem nyert száz forintot, de aztán még se nyerte meg, hanem elvesztette. Mikor ezt megtudta a mama, mérgiben leöntötte Azor kutytát forró vízzel, azóta olyan az Azor, mint egy amerikai dogga. Különbén igen szeretetreméltó bestia. (Nem harap.)

IV.

Három hétig voltam képviselőjölőt. Az pedig furcsa egy löny. Többeszámban beszél, mint valami fejedelem vagy lapszerkesztő és a választás tartalma alatt egyáltalában nem jöhet tisztába saját kilétével. Az ő pártjának lapjai geniének nevezik és aranyozott betűkkel akarják felpingáltatni a nevét Klío által, az ellenfél megteszi svindlernek, stomfának, cöfosos khinainak.

Tessék itt eligazodni!

Részvettem egy tucat banketten, öt napig voltam választási körton, mely alkalommal minden üdvözölö beszédre meghatva kellett válaszolnom, még Lomboson is, hol a lakosságnak egy része éljenzett, a másik meg kivont seprökkel rohanat ránk. Csalafintán kivonult a kupaktanács, a bíró üdvözölt ékes szavakkal, melyekből csak egy néme-lyiket tudtam megérteni a nagy zimóróban:

... Nap ... hazánk ego ...
ragyogó csillag ... biztosság révpártja
... rendíthetetlen bizalom ... mandátum ... jeles férfi ... érdemekben
megbukrosodott ... ugy legyen! ...

Több helyütt könytelen voltam fiók-programbeszédet tartani, melyek mind óriási hatást keltek, ugy szintén Kormoss Albin báró beszédei is, kinek pályafutása Tincsen keresztelte az enyimet.

Visszatérve Csatakra, három napig tanulmányoztam a híres szónokok ovációt, akkor megtartottam programbeszédemet a főtéren. Balambér előre megküldte mindenféle fővárosi képes és képtelen lapoknak a beszédet, mely így végződött a stenografusok állítása szerint:

— Tisztelt polgártársaim! Kormoss Albin ellenjelöltem által a legnemtelenebb köpenyeg forgatás gyakoroltatik, mely itt Csatakon érte el kicsucosodási pontját. Ő Receficón kormánypárti volt, Cseregen nemzeti, s mikor mindkét helyen kibukott, idejött függetlenségének. Nem a magam, hanem az elv érdekében tanácsoltatik önöknek általam (Egy hang: Hunout, a ki elhiszi) pártönkivüli követ megválasztatása (Egy másik hang: Nem is olyan ostoba, a minőnek látszik!)

— Tisztelt polgártársaim! Köszönöm az

önök lelkes ovációt, melyekre csakugyan érdemetlennek lenni érzem magamat, mert az is vagyok. (Viharos helyeslés.)

— Köszönöm önöknek irántami bizalmát és kérem szives jóindulatukban való továbbbrai megtartatásomat!

Másnap aztán Kormoss Albin beszélt. Vádjaimra vonatkozólag röviden kijelentette, hogy az ő cseregi és receficai szereplése nem igaz, mert én három omeleteket szoktam hazudni.

V.

A világ rendes folyásából következőleg elérkezett a választás napja is. A csataki polgárság itta a pilseni sört és nem fogta el mellette a világ fájdalom. A macskazének, obligát fejbeverések is elszaradtak.

A választási aktus délelőtt 10 órakor kezdődött. Felicián ur, mint a szavazó-bizottság elnöke, Tihamér és Balambér, mint bizalmi főrfiak a választás színhelyére vonultak, én a szalonban vártam a harctérről jövő jelentéseket. Számígtattam, mennyi szavazat juthat ellenfeleimre. Olyan monstrosz minoritásban maradt, mely valószínű-ten vígyergásával megjéjlesztett. Félülvizsgál- tam a számadásokat, hogy szórakozottságom- ban a választók öszegét *koronaeértékre* számoltam át, abból vontam ki a Kormossra eső szavazatokat. Az első hír, melyet vettem, az volt, hogy negyvenkét voksom van, Kormossnak semmi. Megittam rá egy pohár szilvoriomot. Fél 12 órakor 120-ra szökött fel a többségem, hírül adták egyszersmind, hogy most részben vagy egészen Kormoss községek következnek. Az érdeklődés meg- lehetősen lanyha. Két órakor lelapdát a majoritás három szavazatra. A poéta lesújtó pillantásokat vet rám és szokásához híven

már megszűnt veszedelmet képezni, feltéve, hogy valaha veszedelmes volt: „A püspökök pástorlevele után füstbe fog menni — fuiti! — Így csak az az optimizmus beszélhet, a mely „merőben előfoglalt forrásokra“ hivatkozva mégis csak egyoldalú jelentések alapján ítélt és vagy nem ismeri, vagy pedig szánt-szándékosan ignorálja az ország valóságos állapotait és viszonyait.“ Azután idézve a közös pástorlevélből kérdi: „Lehet ennél keményebb ítéletet mondani egy törvény fölött?“

A legfigyelemreméltóbb azonban a nemzeti párthoz tartozó Kováts Albert budapesti protestáns teológiai tanár nyilatkozata, aki a „Nemzeti Újság“ keddi számában „A régi és új korszak“ címe alatt többek közt ezeket a megszívlelésre méltó és a mi álláspontunknak is teljesen megfelelő sorokat írja:

Mi hát a teendő?

E kérdésben egy féltály század alatt se változott meg az a nézetem, a mit a kedves Pollák kanonoknak mondtam, hogy a kikben köztünk van még valami a Krisztus evangéliumából, azoknak most mint közös akaratul kell lennünk a keresztény eszme nuralmának védelmezésében. A ker. felekezetek, míg egy közös ellenség egyforma hével nem támadja valamennyinek közös alapját: addig joggal vivhatnak egymással álláspontjaik igazsága felett; de a mikor mindnyájak közös létalapja ellen intéztetik támadás: akkor kötelességök az egymás ellen való differenciákat az emberi lehetőség határáig félretenni és összetartani. Összetartani nem az állam ellen való harcban, a melyet felvevni egyik felekezetnek sincs joga . . . hanem összetartani magyar népünk jámbor keresztény hitének és erkölcsének védelmében. Ha ezt a keresztény papsg meg tudja védelmezni a naturalizmusnak mostani diadalával szemben: halhatatlan szolgálatot tesz a Krisztus anyaszentegyházának, a magyar nemzetnek és országunknak!

BELFÖLD.

— **A néppárt terjedése.** Pozsony-Diószegről írják lapunknak, hogy az ottani plébániához tartozó Kis Mácsód

felolvassa egy remek dalát, mialatt föltárlják a harmadik fogást. A strofák négy sorosak, két sor a refrén.

„Szabacscság! Szabacscság!
„Hazám! Hazám!“

Ebéd alatt érkezett a Hiób-hír, hogy Kormossnak 312 szavazata van, nekem 258. Még mintegy százötven választó van hátra. A Hiób-híre a mama résztvevő pillantások közt szunnyad el, Rimpengedy ur pedig megittasul az örömtől.

Kis idő múlva hírét vettem, hogy a chanceim lassan, de folytonosan emelkednek, négy óra tájt egyforma volt a számarány, akkor a poéta fogta magát, felöltötte a kabátját, levette, megint felöltötte, míg magára vont a figyelmemet.

— Hova oly sietve, Rimpengedy ur?

— Az urnához! — válaszolt vésztlóal arccal és a legsebesebb dactilusokban elrobogott.

Leültem a divánra. Nagyobb hatás kedvéért tenyerembe hajtottam fejemet, melyben a számok és zür-zavaros kiáltások chaosza kavargott.

— Éljen Kormoss! Éljen Sörényi! — Abszug Sörényi! Abszu-u-u-ug! — Kormoss 232, Sörényi 235, Kormoss 312, Sörényi 258, Kormoss 3.0, Sörényi 320! Iggyeniss! — Nem igaz! Hazudik! — Abszug! Mernyan! Kesztóbi!

Két cédulát kézbesítettek e pillanatban.

Az egyik en állott:

— Győzelmed biztos. Öltözhetsz diszmagyarba. Czepajai.

A másik telegramm volt és szólott következőképen:

„Sörényi, Reinhold urnak, a csataki kerület főlelésü képviselő jelöltjének Csatakon.

községben, mely a szempei választókerületbe van beosztva, a mult hó 22-én megalakult a néppárt. Krywald Ottó segédlelkész értekezletre híván össze a község választóit, azok mind megjelentek, mire Krywald meggyőző és lelkes szavakkal fejtegette előttük a néppárti programot. Az értekezlet eredménye az lett, hogy a község összes választói, számszerint 40-en a néppártihoz csatlakoztak. — Szept 26-án pedig ugyancsak Krywald Ottó a galánthai kerülethez tartozó Diószegen is megalakította a néppártot. Meghívására e nap délután tömegesen jelentek meg lakásán a választók. Krywald másfél óráig tartó folytonos helyiséssel kísért beszédben magyarázta a néppárt programját s a megjelentek annyira fellelkésedtek, hogy legnagyobb részök nyomban magáévá tette a néppárt programját. Hogy a néppárt mily rohamosan szervezkedik és hogy az egész országban mily lelkesedéssel vannak annak nemes intenciója és létjoga iránt eltelve, elég ha felemlítjük, hogy Zichy Nándor és Esterházy Miklós Móric grófok néppárti vezeték a lefolyt 14 nap alatt nem kevesebb, mint 41 vidékről kaptak értesítést a néppárt szervezőséről.

— **A választási jog elkobzása.** Pozsony-Diószegen a néppárt három felbbezést adott be a Kuriahoz a központi választmány által visszautasított választóreklamáció ellen.

— **Ujabb néppárti gyűlések.** A pozsonyiegyei néppárt, hétfőn szept. 30-án megtartott népes értekezletén megállapította alpszabályait és beterjeszté azokat a miniszteriumhoz megerősítés végett. Egyhangulag elhatározta, hogy a megye területén, Nagyszombatban, Malackán és Dunaszzerdahelyen legközelebb

néppárti nagygyűlések tartandók és hogy Magyarország hercegprímásához az országos zsinat megtartása tárgyában kérvényt nyújt be. Miután Pozsony megye törvényhatósági bizottsága Szalavszky főispán elnökelete alatt Bánffy br. miniszternek hétfőn bizalmat szavazott, az értekezlet egyhangulag bizalmatlanságot szavazott Bánffynak és bizalmi feliratot intézett Agliardi pápai nunciushoz.

— **A néppárt Baján.** Drescher Ede lemondása következtében Baján e hó 12-én képviselőválasztás lesz. A kormány jelöltje Plósz Sándor államtitkár, a ki ellen Drescher Géza bajai ügyvéd, a leköszönt képviselő öccse lép fel néppárti programmal. A néppárt Baján napról-napra hódít.

— **Egyházpolitika a főrendiházban.** A főrendiház, mint a „Conservative Correspondens“ jelenti, október 18-án vagy 19-én fogja tárgyalni a vallás szabad gyakorlatáról és a zsidó hitre való áttérhetéssel kibővített javaslatot. Valószínű, hogy a főrendiház ezuttal is le fogja szavazni a kereszténység szellemével ellenkező szakaszokat, mert az egyházpolitikai ellenzék teljes számmal fog meg jelenni a tárgyaláson.

— **Viseza!** Ujabbán a következő községek tagadtak meg minden hozzájárulást az új törvények életbeléptetési költségeihez: Rózsahegy (Liptó megye), Szarazvám és Szarvők (Sopron megye), Német-Boly (Baranyamegye), Kazár és Mátraszele (Nógrád megye.) A baranyamegyei Szentkirály község oly „rokonszenvesen“ fogadta az új törvényeket, hogy az anyakönyvvezetőt meg az anyakönyveket csendőrfővezetővel kellett a község házára kísélni, Nyitra megyében az életbeléptetés napján 6090 dragonyos szállotta meg a falvakat. Eljen a „sima és békes“ életbeléptetés!

— **Egy főrendiházi tag halála.** Odescalchy Gyula herceg főrendiházi tag vasárnap Nyitra-Zsámbékon 67 éves korában meghalt. Az elhunyt a főrendiház liberális pártjához tartozott.

Szamar! Adelgunda néni ép most érkezett haza Marienbadból. Értesülve, hogy felléptél, megesküdtél, hogy ha megválasztanak, nem hagyja rád a vagyonát, hanem az örültek házára, mert ugysis odakerülsz. Az ő fivére is a közpályán bolondult meg. Szerető barátod Aladár.“

Az a szokatlanul bőbeszédű távirat olyan hatással volt rám, mint a leggorembáb ménköcsapás. Pillanat alatt megfordult az eszemben a „biztos győzelem“, Kormoss Albin megszégyenítése, az öt forint diurnum, pesti hitelezőim névsora, s aztán a nagy néni gyönyörű allodiális birtoka a Bácskában. Határoznom kellett. S elhatározásom a bácskai birtok javára ütött ki.

De hát hogyan bukjak én most meg? Legjobb volna megválasztatni magamat, megszégyeníteni Kormossot, aztán lemondani. De mivel indokolnám a visszalépést? Meg aztán Adelgunda néni megsejthető igazi okát. Vagy petíciót intéztessek a mandátumom ellen? Annak is kétes az eredménye! Nem! Megakarok bukni, megfogok bukni, bárminő áldozat árán is.

Magam se tudtam, hova megyek, csak ki botorkáltam az ajtón. Ekkor elémállott egy rejtélyes alak. Láttam, hogy kétségbeesett képviselőjelölttel van dolga, megszólalt tehát a fentebbesség hangján.

— Sörényi Reinhold ön?

— Az vagyok. De most engedjen, sürgős a dolgom.

— Nem sürgösebb, mint az enyém. Uram ön megfog bukni.

— Ne mondja, kedves barátom. Igazán?

Csak most vettem közelebről szemügyre a rejtélyes jövedget. A kalapja kemény és sárga lehetett valamikor, most azonban puha volt és lojális színű. Jégeringet és pofaszakált viselt angolosan, elegáns kravat-

liján leginkább látszott meg a választási küzdelem nyoma, a mennyiben el volt tépve és madzagon függött, a minőn a lopott malacok szoktak heivenkedni. Bemutatta magát.

— Wheeler Wilson vagyok. — Hát ugy áll a dolog, hogy a szavazatok aránya ingadozik. Mindkét párt biztosra veszi a győzelmet, mely csak egy pár szavazaton fog mulni. Mődomban van azonban ezt a néhány voksot biztosítani ön számára és aztán félóra mulva rányomathatja a vizitkártyájára, hogy: **országos képviselő.**

— Az is módjában van ugy-e, hogy Kormoss Albint tegye meg képviselőnek?

— Kétségkívül.

— Nos, kedves Wheeler-Wilson ur, ha örök időkre le akar kötelezni, eszközölje ki, hogy Kormoss legyen a győztes.

— Uram, ön gunyt akar úzni velom és nem gondolja meg, hogy . . .

— Nem, Weeler-Wilson ur, a világért se akarok gunyt úzni önnel. Ertsen meg: magasabb politikai célok követelik, hogy ezuttal megbukjamp.

— Ahám. Ertem. Valami **puccscsot** tervez az ur.

— Az ég szerelmére, Varrógép ur, vagy minek hívják . . . ne izetlenkedjék. Nem tervezek én semmiféle puccscsot. Én megakarok bukni kétségbevonhatatlanul és megválasztathatatlannul. Érti? **Meg-vá-lasz-ta-ta-lá-nul!** Ismétlem, magasabb politikai célok érdekében.

— Helyes. Tudomásul veszem.

— És most mondja el, Wheeler-Wilson ur, mikép kapacitálná ön a még hátralévő polgárokat?

— Oh, értem én annak a módját jól. Nagyszerű terv az! Nemsokára Békás község jön sorra, 40-50 szavazattal. Békás község arról nevezetes, hogy emancipált ko-

— **Magyarok házasságai Ausztriában.** Az életbeléptetési rendelkezések legújából hiányzik az arról való intézkedés, hogy Ausztriában lakó magyar állampolgárok házasságai miképen köthendők. Külföldön lakó magyar állampolgárok csak azon országokban kötelesek kötelező polgári házasságot kötni, a hol ez be van hozva. Minthogy pedig Ausztriában csak a „szükségpolgári házasság” van behozva, az ott lakó magyar állampolgárokat csak az a törvény kötelezi, azaz polgárilag csak akkor kötik házasságaikat, ha a k a r j á k. Különben is Ausztriában csak úgy érvényes a házasság, ha csak egy féleképpen köttetett: vagy egyházilag, vagy polgárilag. Egyházi és polgári házasságot egy és ugyanazon pár Ausztriában nem köthet.

— **A nemzetipárt és a néppárt.** Horánszky Nándor, a nemzeti párt elnöke ezen párt vasárnapi értekezletén azon „reményének és egy é n i óhajtságának” adott kifejezést, „hogy a párt ne legyen részese semmi oly akcióknak, mely akár a végrehajtás akadályozására, akár a törvények revíziójára irányul.” Horánszkynek igaza van: csak e g y é n i óhajtságát fejezte ki.

KÜLFÖLD

— **Ausztria.** A Bécs VII. kerületében hétfőn megejtett pótválasztásnál 214 szavazattal az antiszemita jelöltet választották meg a liberális Fraunberger ellenében, akire 172 szavazatot esett. Az antiszemita párt a községtanácsban ennél fogva meg van a kétharmad többségük, vagyis 92 szavazatuk. Ezzel szemben a liberálisok 46 szavazattal rendelkeznek. — A Badeni-kormány kinevezését tegnap, szardán közölte a bécsi hivatalos lap. Az új kormány ugyancsak tegnap délelőtt letette ő felsége kezébe a hivatalos esküt és már délután megkezdte működését. Az osztrák sajtó józan része igen rokonszenvesen üdvözli az új miniszteriumot

fanép lakja. Kardos asszonyok, papushős férfiak, szabónőknek készülő lányok. Odaállók a piacon táborzó kofák alibe és azt mondom:

— **Hölgyeim!** Wheeler Wilson vagyok itt a névjegyem. Ha önök rábírnák uraikat, hogy Kormosra szavazzanak, a függetlenségi és 48-as párt központit vezetésébe ezen saját aláírásommal ellátott szelvény ellenében egy-egy Wheeler-Wilson-féle varrógépet fog önöknek kiutalványozni. Ime adok mindgyüknek tíz forint biztosítékot. A kofák majd megteszik a magukat. Ön pedig két óra múlva utazhatik Pestre. Nem zseniális ötlet ez?

Ráhagytam, hogy igenis zseniális ötlet, de némi, — hogy úgy mondjam . . . garanciákkal mégis csak szeretnék birni.

— **Garanciák!** — folytattam fel Wheeler-Wilson önérzettel ütve jegeinges mellére — elég garancia a becsületem és a lángeszem. Ha ostoba svindler volnék, zsebre vágnám az ön 4—500 forintját és odábbállanék. De nem! — az én elvem a méltányosság és a bölcsesség. Most elmegyek Kormos urhoz, az nem fog sajnálni tőlem a választás után bagatell egy-kétezer forintot, az ön pénzét megkapják a békási polgárok biztosíték fejében.

— Tehát sok szerencsét nagy vállalatához Wheeler-Wilson ur. Siessen.

Kezébe csuszattam öt darab százaszt, mire leirhatatlan fölénnyel megbillentve kalapját — távozott. Láttam az ablakon át, hogy valóban befordul a Megyeri-útcába, a hol Kormos rezidenciája van. Reznicióval vártam sorsom eldőlését. Fölötöztem diszmagyarba, összepakoltam a holmimat és elkészültem a legvégsőre. **Vagy győzök, vagy megbukom!** Mandátum vagy örökség! Tertium non datur!

csak a zsidóliberális lapok nyugtalanoknak egy kissé.

TÁVIRATOK.

Esztergom, okt. 3. (Ered. táv.) Vaszary Kolozs hercegprímás tegnap Kóhli Medárd és Széchenyi Miklós gróf kíséretében Budapestre utazott, a hol az udvür ott időzése alatt marad. Ezalatt bérmálni fog és leteszi az Erzsébetvárosi templom alapkövét, melynél a király is jelen lesz.

Nagy-Maros, okt. 3. (Eredeti távirat) Schreiber Jakob itteni jegyző (zsidó) szept. 29-én azt követelte, hogy a község-háza tanácsstermében levő f e s z ü l e t e t t á v o l i t s á k e l, mert október 1-től kezdve a teremben nemcsak katolikusok, hanem más vallásúak is köthetnek házasságokat. A község bírja nem is hallgatott erre a minősíthetetlen követelésre. A közben a nép a templomban a közös pásztorlevél kihirdetését hallgatta. — Schreiber röviddel utóbb ismételte követelését s azzal fenyegetőzött, hogy ennek nem teljesítése esetében panaszt emel a főispánnál és a kormánynál. Erre a közös pásztorlevél hatása alatt álló községi képviselők elhalaványodtak a bíró pedig remegő hangon mondá:

— *Erre a keresztre esküszünk, hogy még mi élünk, senkinek parancsára sem fog a kereszt innen eltávolíthatni.* Mi elég szivességet tettünk a kormánynak azzal, hogy átengedtük neki a termet, a kipedig nem akar ezen kereszt előtt házasságra lépni, az menjen a kamarába.

A pénztáros pedig így kiáltott fel:

Aztán kedvet kaptam hirtelenében fejfel menni a falnak! Hogyis adhattam 500 forintot annak az ismeretlen vanderbursnak, mikor egy pár lapidáris grombaság ugyanazt a hatást tette volna. No, de mindegy! Megtörtént, bele kell nyugodni.

Számlálgattam a porceket, vártam a hírnököt. A pereek multak, a hírnök nem jött. Talán ő is szavaz! Mellettem — minden bizonynyal.

A gazember!

Eltelt egy keserves ötnegyedóra. Ekkor falrongató eljenzés támadt. Nem tudtam, kitől-jeneznek. Ők tudják! Most vonul vissza a szavazatszedő bizottság.

Mindjárt itt lesz a deputáció. . . .

Hirtelen kitérült az ajtó és megjelent a poéta cingár alakja. Mikor megpillantott, megfellebbez méltóságáról, elkezdte dalolni a saját alkalmi költeményét a Tarara-bum-diai dallamára:

— Megbukott a Sörényi
És győzött a Kormos-párt
A Sörényi bármit mond
A hazának ez nem árt
Tarara-bum-díé. . . .

Áradozva a boldogságtól borultam az illetett lantos nyakába, ő meglepetve állott egy pillanattig, aztán eszeveszetten kirohant az utcára, ott énekelte tovább:

— Megbolondult a Sörényi. . . .

Én meg fogtam a közmókomat és kerülő utakon elmenekültem a vasútra. Az esztalapokból értesültem, hogy Kormost 17 szavazattöbbséggel választották meg az „elytelen” ellenében.

Wheeler-Wilson nem láttam azóta — nagy néni kitűnő egészségnek örvend — Kormos Albint pedig, valahányszor meglátogatom a kerületet, **„varrógépet! varrógépet!”** kiáltással fogadják választói.

Hát akkor, mikor ön füttyölével jött a faluba, nem bántotta a kereszt? Most bántja?

Schreibert csak gyors menekülése mentette meg a tetleges bántalmazásoktól. Az utcaán a nép üldözöbe vette s csak a bíró közbelépése mentette meg. Az izgatottság a nép között óriási. **Most lesz az igazi kulturhare!**

Budapesti értéktözsde.

Budapest, október 2.

4 szaz. aranyjárdék	121-50
Koronaértékű járdék	99-40
Magyar regále-kárt. kötvény	100-75
Magyar földterem. kötv. 4 szaz.	97-75
Tisza és szegedi nyereményköleső	146-50
I. Hazai tak.-pénztár	100-25
Magyar földhitelintézet	100—
M. pénztár. közp. jelz.-bankja	101-75
Rimamurányi-salgótarjáni vasmű	287-50
Schlick-féle vasöntőde és gépgyár	270—
Budapesti villamos városi vasut	335-50
Bazilika sorsjegy	7-60
Bécsvárosi nyereményköleső	171—
„Jó szív” sorsjegy	3-39
Magyar vörös-kereszt sorsjegy	11—
Olasz vörös-kereszt sorsjegy	13-50
Osztrák vörös-kereszt sorsjegy	17-50
Arany cs. és bir. vert	5-71
Arany. osztrák vagy magy. 8 frtos	9-53

Az első nap.

A liberális lapok sohasem voltak mulattatóbbak, mint most, hogy egyházipolitikai törvények életbeléptetéséről, az anyakönyvi hivatalok berendezéséről és az első polgári „eskütesekről”, születésekről és halálzásokról írnak. Valóságos dícthirambusokat zengedeznek az új törvények dicsőségére s egyesek e közben el is dobták a sulykot tisztességesen. Így egyik vidéki lapársunk a polgári házasság első fecskejét üdvözölte az anyakönyvi hivatalok hirdetési tábláiba. Egy másik fővárosi lap azt találja írni, hogy az elegánsan berendezett kálvintéri anyakönyvi hivatal tárt karokkal várja az első polgári házaspárt. Egy harmadik lap megint boldognak mondja az állami halálzásokról anyakönyvbe ígatott első halottat. A budapesti lapok hasábotok töltönek meg, bécsi kollégáik pedig feltűnő szédességgel hirdetik, hogy egész Magyarország vallás különbség nélkül kitűnő lelkeséssel üdvözölte okt. 1-jét.

Leírják hosszasan, miképpen kötetett Budapestben a gyár-utcai anyakönyvi hivatalban az első polgári házasság a zsidó Krieszháber Károly és a zsidó Mezei Anna között, de kénytelenek megírni azt is, hogy a házasságot köté anyakönyvezető már ezen első funkciójánál is két íráshibát ejtett az anyakönyvben. Íráshibák és zsidók: Ez se nem bízható, se nem jellemző önön. Budapestben kívül még csak Szegeden, Szentesen, Makón és Esztergomban kötetett okt. 1-én polgári házasság. Szegeden zsidó pár, Esztergomban pedig a főispán leánya egy albiróval lépett a polgári anyakönyvezető elé!

Össze-vissza 4—5 városból közölhetnek a liberális lapok jelentéseket arról, hogy ott örültek az új törvények életbeléptetésének. Így néz ki az „országos öröm.” Hogy a nép valóban hallani sem akar a polgári házasságról, azt azon tömeges egyházi házasságkötések is bizonyítják, a melyek szeptember 29-én és 30-án történtek, nemcsak katolikus, hanem protestáns templomokban is. Lásunk néhány számot: Budapest 200-nál több (köztük 60 prot.), Újpesten 30-nál több; Pécsen 30, Temesvárott 28. Nincs város és község, a hol a múlt hó utolsó napjaiban szokatlanul sok egyházi esküvő né lett volna. Jellemző az új törvények hatására nézve, hogy Budapestben olyan zsidó polgári: világon: is akadt már, a ki bejelentvén házasságkötési szándékát az anyakönyvvel, kategorikusan kijelentette, hogy ő a rabbihoz nem megy, hanem a rabbihoz nem megy.

Szükségesfejezvére csak tegnap rendezték be teljesen az állami anyakönyvi hivatalt. Hanem

azért már tegnapelőtt, okt. 1-én akadt egy kis dolga Keresztes Ignác közg. tanácsos, állami anyakönyvezetőnek. Három „boldog” pár jelentkezett ugyanis nála a kihirdetés céljából, de ezek közül sütkészes irataik hiánya miatt kettőt vissza kellett utasítani. A elfogadott pár a következő: A vőlegény Mesterházy Nagy István, nőfien, ág. ev. magy. államasvati forgalmi tiszt, lakik Budapesten IX. Ferencvárosi pályaudvar. született Vadasfán (Sopronmegye) 1860. január 27-én; a menyasszony pedig Márkus Irén, hajadon, született Székesfejérvárott 1869. dec. 8-án. A kihirdetés egyuttal Budapesten is történt. — Keresztes Ignác anyakönyvezőtől annyira meghiúsította ez az első kihirdetés, hogy a kihirdetési táblán kifüggesztendő blankettán elfelejtette kiírni a kihirdetés kelteit. S erre a lényeges hibára csak tegnap délután figyelmeztette a „Fejérmegyei Napló” egyik munkatársa! Tehát itt sem ment a dolog hiba nélkül. — A halottak anyakönyvébe ugyancsak okt. 1-én Halbweis Vilmos, Halbweis Mária egy éves fia iratott be elsőnek, a ki kedden reggel halt meg. Az első születési bejelentést a vásártér 10. sz. alatt lakó Czéntár Mihály tette tegnap, a kit neje fügyermekkel ajándékozott meg. Tegnap Gremesberger István apát plébános, utána pedig Gáncs Jenő ág. ev. lelkész beszoigaltatta a közigazgatási hatósághoz a szeptember 30-ig terjedő egyházi anyakönyvek másolatát. A nyugdíjasok tegnapelőtt és tegnap mind az illető lelkészeknél jelentkeztek nyugtáik láttatásáért végett, ahonnan azonban egy belügyminiszeri rendelet értelmében a városzházára utasítottak.

Péterfilléreket adományoztak:

szeptember 27-től okt. 3-ig:	
Péter Remigius	3 frt — kr.
Özv. Szeghy Miklósné Tasnó	2 „ — „
Végh István Rába-Sz.-Mihály	1 „ 10 „
Dr. Szabady József	5 „ — „
összesen 11 frt 10 kr.	
Ehhez hozzá adva a legutóbb kimutatott . . . . . 151 frt 50 kr.	
összeg 162 frt 60 kr.	

Városi és vidéki hírek.

A „Fejérmegyei Napló” október 1-én új előfizetést nyitott. Felhasználjuk az alkalmat, hogy elvbarátainkat, nevezetesen a néppárt híveit újra felkérjük lapunk támogatására.

Az előfizetési árak addig is, míg lapunk szélesebb alapokra nem helyezkedik, a régiek maradnak és lapunk homlokán olvashatók, megjegyezzük azonban, hogy egy hónapra szóló előfizetéseket is elfogadunk és hogy lapunkra minden naptól kezdve lehet előfizetni. Előfizetési ár egy hónapra 50 kr.

Ajánljuk lapunkat mint a néppárt hivatalos közlönyét különösen a néppártot szervező vidéki bizottságok figyelmébe.

Hátralékos előfizetőinket felkérjük az előfizetési díjak beküldésére, hogy a lap expediciója fennakadást ne szenvedjen.

— **A király nevenapja.** Hatvanötödöször üli meg holnap, pénteken névünnepe Magyarországot apostoli királya, I. Ferenc József és az osztrák-magyar monarchia népei, első sorban pedig mi magyarok most is lojális érülettel ünnepejük ezen napot, kérvén a Mindenható Uristent, hogy felséges királyunkat még sokáig ép erőben éltesse, népei javára és boldogságára. De nemesak a Szent István koronáját viselő királyért imádkozik e napon minden becsületes keresztény magyar ember, hanem a házáért is, a mely igazán boldog csak akkor

lehet, ha megmarad a Szent-István király által kijelölt uton, illetve, ha erre az utra visszatér! A székesegyházban holnap délelőtt 9 órakor a király nevenapja alkalmából hálaadó Istentisztelet lesz, a melyen Prifcch József pápai praelatus, nagyrépost fog pontifikálni.

— **József főherceg és családja** tegnapelőtt Kis-Jenőre utazott. A kegyuri templomban tegnap az elhunyt László főhercegeért engesztelő szent mise-áldozat volt, a melyet a főhercegi család kívánságára ifj. Oltványi Pál plébános tartott. A mise után az egész család az ággyai erdőbe ment ki, megtekinteni a helyet, a hol László főherceget a végzetes baleset érte. József főherceg a jövő év tavaszán a szerencsétlenség színhelyén kápolnát építtet.

— **A megyéspüspök bérmentje.** Dr. Steiner Fülöp megyéspüspök a hó 28-án Seregélyesen szolgáltatta ki a bérmentés szontegést. Fogadtatása itt is, mint egyáltalán mindenütt, lelkes és meghiúsult volt. A falu hőgyői a határnál virágokat szórtak az érkező főpásztor elé, kit aztán díszes lovasbanderium s a fogatok egész sora kísért a faluba. Seregélyesen, a szépen feldíszített templomban mintegy 370-en járultak a bérmentés szontegéshez. A szontegés kiszolgáltatása után a püspök Fetter Ferenc plébános v. adége volt. A megyés püspök hétfőn visszaérkezett Székesfejérvárra, kedden pedig teési birtokára utazott, a hol több napig fog tartózkodni.

— **Iskolafelügyeleti megbízás.** A közoktatásügyi miniszter Spitzó Lajos székesfejérvári tankerületi főigazgatót az 1883 évi xxx. tc. alapján a győnci és bonyhádi algináziumra és a csurgói ref. főgináziumra névbe az állami főfelügyelet gyakorlásával megbizta.

— **A csendőrség köréből.** A honvédelmi miniszter Doroghy Józsefet a 86. gyalog ezred tartalékából a székesfejérvári VI. számú csendőr kerületbe helyezte át.

— **Készülünk a kongresszusra.** Ez a címe azon jelentésnek, melyet Bőngérfi János, a II. orsz. és egyet. tanügyi kongr. rendező bizottságának jegyzője adott ki a szept. 24-iki ülésről. Az ülésen megjelentek szép számmal a tanügyi kitűnőségei. Dr. Heinrich G. elnök üdvözlő a megjelent tagokat és az ülést megnyitja. Nagy László titkár adta be ezután jelentését, melyben különféle segélykérések fordulnak elő s melyeket a bizottság meg is kapott. Mauritz Rezső pénztáros jelentette, hogy eddig 186 tag jelentkezett. Az egyesület tiszta vagyona 765 frt 23 kr. Dr. Beke Manó első titkár a kongr. tetelejt terjeszti elő. Szerinte a tetelek általános érdekűek lennének, hogy a közönséget is érdekeljék. A kongresszust 5—6 napra tervezti. Főbb tetelek lennének:

1) Az egységes nemzeti közoktatás szervezete. 2) Az erkölcsi és hazafias nevelés az iskolában. 3) Az iskolai adminisztráció kérdése. 4) A tanítás és tanárság társadalmi állásának ügye. 5) A leányok oktatásának reformja. 6) Az emberbaráti intézetek ügye stb. Szóltak: „A közoktatás államosítása Magyarországon” című teteletről is. Szigeivári az ösöket emlegette, mintha önekk nagyon kellett volna a nevelés vallás nélkül. Tüben szóltak ezután az egyes tetelekhez, s elnök az ülés határozataként kimondá, hogy 8 tétel revízió alá kerül, mely munkát egy bizottság végzi. A bizottságba 8 tagot választottak. Elhatározottak, hogy 3 összes ülés lesz, t. i. az első, a harmadik és ötödik napon. — A kongresszuson megjelenő tagoknak 2 frtot kell fizetni. A kongresszus fel fogja szolítani a tanügyi embereit, hogy mielőbb jelentkezzenek. Ezután a gyűlést véget ért.

— **Önképzőköri gyűlés.** A székesfejérvári r. kath. főginázium önképzőköre f. évi szept. hó 29-én tartotta meg alakuló gyűlést. Horváth Cyrill tanár-elnök elnökölte alatt. Elnök rövid beszéddel nyitotta meg a gyűlést s vázolta azon elveket, melyek szerint az önképzőkört vezetni akarja. Más tárgy nem lévén előjegyezve a tanácskozára, elnök a tisztviselői választását rendelte el. A választás a következő eredménnyel végződött: alelnök lett Fiáth Ferenc báró VIII. o. t.;

főjegyző: Faykiss Ferenc VIII. o. t.; titkár: Sáy Győző VIII. o. t.; pénztárnok: Lóbingér Viktor VII. o. t.; ellenőr: Leébb Imre VI. o. t.; lap-tárnok: Hangel Károly VII. o. t. Ezek után elnök az ifjuságot tevékenységre és szorgalomra buzdította, a gyűlést bezárta.

— **Az utolsó tisztán egyházi házasságot** Dunaföldvárott kötötte az ottani plebánia-templomban Forster Ernő pápai kamarás és pálfai plebános, mint a vőlegény nagybátyja. A vőlegény volt: Korniss Odón birtokos, a menyasszony Ganzter Terézia kisasszony. Násznagyk voltak: Forster Benő dunaföldvári birtokos, Németh János agárdi ny. esperes-plebános, Szluha István nagybirtokos és orsz. képviselő, Nagy László szent-andrási nagybirtokos, kinek díszes négyes fogata szállította a templom-tér elé az ifju jegyes párt. Vőfélyek voltak: Forster Sándor, Daróczy Lajos és Korniss Gyula. A tágas templom zsufolásig tömve volt díszes nászközönséggel.

— **Szabad-Battyan nem fizet!** Szabad-Battányról írják nekünk: A község képviselő testülete a múlt hó 29-én tartott közgyűlésén elhatározta, hogy az állami anyakönyvezetés költségeit nem fogja viselni.

— **A postai és távirtdai hivatalos órák ideje.** F. évi okt. hó 1-től kezdve a jövő évi márc. hó 31-ig a postai és távirtdai hivatalos órák reggel 8 órakor kezdődnek, a mit ezennel mihez tartás végett a közönség tudomására hozunk.

— **Egy furcsa körlevél.** Modrányi Iván privigyói főszolgabíró, mint a Ny. Szek. onnan jelentik, egy épületes körlevelet boesátott a privigyói járás kath. papságához, melyben könyörög, hogy az egyházpolitika életbe léptetésénél a papság segítségére legyen. Hát hol van az a közóhaj, mikor még a segítségül hívott dragonyosok sem elégségesek, hanem még külön kunyerálni kell a lelkészre papság jóindulatát. Izletlenül itt adjuk a körlevél egyik felét, s csak azt kérjük, vajjon ugy beszélnek a liberálisok mindig a kath. papságról?

Azon főtisztelendő lelkési kar, melyet benső vallásosság, széles látóköri szellemi fensőbbiség, meglehet hazafias valódi emberies érzet, s mindazon nemest tulajdonok jellemeznek, a melyek a lelkiekkel foglalkozó egyéniség legfőbb diszei — hivatalos működésnek, nehéz feladataim teljesítésének mindenkor támaszai és onnan magyarázható meg azon körülmény, hogy egy a főtiszt. lelkési kar. valamint hivatalom tekintélye nem csorbul, sőt közel negyedszázados itt működésem hosszu ideje alatt szilárdult. A király ő felsége által szentesített eme törvények egy új érát jeleznek, és számos oly teendőt rónak a polgári tisztviselő amugy is eléggé terhelt vállaira, hogy az átmenet esetleges nehézségeit is leszámítva, terhes leendő megküzdési azok halmazával akkor is, ha azok a nép vérébe szokás-ként átmentek: menyivel súlyosítottak az állapot akkor, ha a gondolat egy — nem várt — oly körülmény is szaporitána, mely a nép izgatott — kihágások és ellenszégülésekre hajló — kedélyhangulatában nyilvánulna. — Az áldásos közbéke a lelkészi kar és a politikai hatóság között — általam is mindenkor ápolot egyetértő viszony zavartalan fenntartása — hatásköreinket kiegészítő közös támogatásnak érdekében tisztelettel van szerencsém ezennel megkeresni, mikép az életbeléptetés nehézségeit jóindulatában részesíteni sziveskedjék. Modrányi Iván, főszolgabíró.

— **Véres szerelmi dráma.** Folyó hó 1-én egy parasztleányt s parasztleányt találtak átlót homlokukkal a községi szőlőkben. A legény Kleinrath György s a leány Schwahofer Teréz régóta szerették egymást. De mert az öreg Schwahofer kitiltotta a leányt a házból, a boldogtalank inkább választották a halált, hoggyesem egymás nélkül éljenek. A leány átlölte kedvesét, úgy lötte agyon golyóval, magának pedig vizes töltést szánt. Nyomban kiszendtek.

— **Fél a saját hivatalától.** A sornomegyei Széleskútól írják a „W. V.”-nak hogy Kirchlechner Emil sásonyi jegyző és anyakönyvvezető szept. 29-én egyszersmindenkora kihirdette a templomban eljegyzését Nakevics Ottóval, a kinek aztán már másnap, szept. 30-án örök hűséget esküdött, csak hogy ne kelljen polgárilag megházasodnia.

— **Tűz.** Okt. hó 2-án éjjeli 1/4 órakor a Ponty-féle vendéglő udvarán a Palotai-utcában tűz ütött ki s elégett az udvaron levő felszerelés és istálló teteje. A Felmayorgyár derék tűzoltói azonnal megjelentek a hely színein s nagy erőfeszítéssel annyira lokalizálták a tüzet, hogy az tovább nem terjedhetett. A kár ugyanis mintegy 1300—1500 frtra tehető, miután a padláson levő szecska, szalma s gabonaállomány mind elégett. A tűz okát határozottan nem tudják, de azt állítják, hogy talán a szecskaavogatól eredt, ki a padláson dolgozott.

— **Haro az elnyomók ellen.** Izraelita honfitársaink Jom-Kipur ünnepet ülték a múlt szombaton. A rabbi felhasználta ezen alkalmat, hogy az egyházpolitikai törvények életbeléptetésére figyelmezteték híveiket és sokan közülük úgy nyilatkoztak, hogy az új törvények talán legérzékenyebben a zsidó vallást fogják sújtani, mert előreláthatólag sok zsidó házasság csak polgárilag fog egybekelni és nem megy el a rabbihöz, hogy megáldja a frigyet. A nagyszabedni rabbi annyira fél ettől, hogy felkérte a minisztert, tegyen valamit a rabbiért. Budapesten, Temesvárott, Szegeden, Nagyváradon stb. kijelentették a rabbi, hogy a vallás legszigorúbb büntetéseivel fogják megfenyíteni azokat, a kik nem kötik meg házasságukat a rabbi előtt és a kik gyermekeiket nem vetik alá a zsidó rítusnak. Haszonlóképen nyilatkozott szombaton Steiner herceg neológus rabbi is, a ki azonkívül még keservesen panaszkodott a zsidók elnyomtatásán és buzdította hallgatóit; kövessék a többi rabbi hitsorsosai példáját és szervezkedjenek elnyomók ellen... Ugy látszik, a magyarországi zsidók nem tanultak bécsi hitsorsosai példájából. A zsidók tehát harcra készülnek a keresztények ellen, mert hiszen az „elnyomók” alatt csak ezeket lehet érteni. Jó lesz ezt megjegyezni.

— **A helybeli kir. orsz. javítóintézet** igazgatója a vezetés alatt álló kir. javítóintézethez felügyelővel Goldmann Henrik székesszéjvári lakost nevezte ki.

— **Új anyakönyvvezető.** Kovács Lajos érdi jegyző nagyon terhesnek találva a baltai anyakönyvi kerület teendőinek viselését, a helygymnázium megkönyörült rajta, és dr. Burián Aladár gyakorló orvos és baltai főbírókos személyében segédet adott melléje.

— **Tulajdonosok megreklamálása és visszaszerzése.** A „Tarifa Újság” vállalkozik fuvarlevelek felülvizsgálására, a fizetett díjtöbbletek megreklamálására és visszaszerzésére. A „Tarifa Újság” csak olyan fuvarleveleket fogad el, melyek valamely előfizetője nevére voltak címezve, vagy valamely előfizetője által lettek a szállítmánnyal feladva. Tehát a fuvarlevelen akár mint címezettek, akár mint feladónak a „Tarifa Újság” valamely előfizetőjének kell szerepelni. A fuvarlevelek felülvizsgálásáért és visszaküldéséért nem kell semmit sem fizetnie, de ha a revidálásnál tulajdonos állapotát meg, akkor a beküldőnek a meghatalmazást kell aláírni, melynek alapján a „Tarifa Újság” a tulajdonost a vasutól visszaköveteli, s ha a követelt összeg befolyt, akkor a visszaszerzett összegből — költségek fedezésére — negyven százalék vonatki, a fennmaradt részt pedig a „Tarifa Újság” a megbízónak azonnal megküldi. A fuvarlevelek a „Tarifa Újság” kiadóhivatalának küldendők be, de csak olyanok, melyek még nincsenek egy évesek, mert az egy évnél régebbi fuvarlevelek alapján reklamálni nem lehet, az egy évnél régebbi fuvarlevelek elévülnek.

— **Leugrott a vonatról.** Majdnem szerencsétlenségnek voltak tanúi kedden este a Székesszéjvárról 6 óra 8 perkor Budapest felé induló személyvonatnak utasai. Ugyanis a már induló vonatra egy közhuszár kapaszkodott fel — valószínűleg utazni akart — de a kálauz meglátva, megállási jelt adott, mire a katonára a vonatról, mielőtt az megállott volna, leugrott. Szerencsére nem történt baja, csak térdre esett. A kálauz átadta egy rendőrnök s a vonat tovább mehetett.

— **Körözés.** Bognár Lőrincz veszprém megye oszlopi illetőségű sikkasztás vétsége miatt terhelt s a vizsgálat folyama alatt ismeretlen helyre költözött egyént a székesszéjvári kir. törvényszék nyomoztatja. Felkértenek a hatóságok és rendőri közvegek meg találása esetén a közeli ügyészségnek átadni. 51 éves csavargó napszámos ki már 1889. óta körözöttik; különben testalkata erős középtermű.

— **Népesedési mozgalom.** Székesszéjvárott szept. hó 22-től szept. 29-ig született 13 fi és 14 nő. Ezek közül törvényes 23, törvénytelen 4. Meghalt 5 fi és 4 nő.

* **Hallotta már Nagysád? Hogy Steinger Sándor divatkereskedő (a püspöki palotával szemben) berendezte a kész női felöltőket, (Confectió) — mondhatom remek választékot tart és az árak is meglepő olcsók.**

Irodalom és Művészet.

— **Az Új Idők.** Herczeg Ferenc szépirodalmi képes hetilapjának e heti száma rendkívül gazdag tartalommal jelent meg. Közül regényt Herczeg Ferentől és Mikszáth Kálmántól; elbeszélést Rákosi Viktoról; s egész sorogét a részben aktuális, részben tanulságos apró cikkeknél: irodalom, társadalmi élet, színház, művészet, tudomány, divat köréből. Érdekes és pompásan illusztrált cikkeben ismerteti az erdélyi hadgyakorlatokat, kitűnő képekben mutatja be Blaha Lujza asszonyt legjobb szerepében s írásban és képből szemlél a hét minden nevezete eseményéről. Ebben a számban van a Benzur mester birtokában levő pompás Velasquez hű reprodukciója, továbbá egy genrekép Neogrady-tól és egy másik kiválóan sikerült kép Linek Lajostól. Az Új Idők kiadói Singer és Wolfner mindenmost be lépő előfizetőnek külön lenyomatban adják Herczeg Ferenc, Szaboles házassága regényének eddig megjelent összes közleményeit, a mi magában majdnem egy kötet lesz. Az Új Idők előfizetési ára évenyre 2 frt.

— **Katholikus Tanügy.** Dr. Komlóssy Ferenc szerkesztése alatt megjelent a „Katholikus Tanügy” 15. száma a tanügy körébe tartozó érdekes tartalommal. Előfizetheti a kiadóhivatalban; Budapest VI ker. Szondi-utca 28. sz. alatt. Mint a kath. Tanügy egyik új organumát, ajánljuk az érdekelte körök figyelmébe.

— **Megjelentek:** „Szent Mária Virágos Körtje” — és „Jézus Szentséges Szívének Híröke” című folyóiratoknak októberi füzetek. Mindkettő oly imaszere történeteket és költeményeket ad elő, hogy mindenki élvezettel olvashatja. Ajánljuk e két kis folyóiratot olvasóink becses figyelmébe. Az elsőnek évi előfizetési ára 1 frt; a másodiknak pedig 1 frt 50 kr.

Közgazdaság.

Költségvetési előirányzat.

(--a.) Az a 77.154 frtnyi fölösleg, a melylyel Lukács László pénzügyminiszter a képviselőház hétfői ülésén bemutatta a jövő évi költségvetési előirányzatot s a számoknak azon labirintusa, a melyen át a honatyákat vezetete, nem ejt minket tévedésbe az iránt, hogy a liberális rendszerből folyó pénzügyi politika egyértelmű a kalózpoltikával. Még az sem ingat meg ebbeli meggyőződésünkben, hogy a múlt évi zárszámadások 15.256,806 frt bevételi többletet

mutatnak fel. Ugyan hol van az a többlet? Mit csináltak vele? Mire fordították? Államvasuti beruházásokra nem fordították, mert hiszen ezen beruházásokra a jövő évi előirányzatba van felvéve 6.000.000 frt, ugyanannyi, mint a múlt évben, most pedig úgy nyilatkozott a pénzügyminiszter, hogy jövőre majd nem a költségvetést fogják terhelni a vasuti beruházásokkal, hanem kölcsön útján fogják ezen költségeket fedezni.

De hát hol fog szerepelni ez a kölcsön? Hiszen ez is csak újabb terhet rak az államra, erről is csak kellene valahol elszámolnia a kormánynak? A vaskapu szabályozás munkálataira felvett 20 milliós kölcsönről nem akarunk itt külön szólni, csak arra a tényre akarunk ráutalni, hogy a liberális kormány költségvetési előirányzataiban csak a bevételek között szerepelnek a kölcsönök, de ezen kölcsönök visszafizetésének nyomát a kiadások között nem találjuk. Pedig hát a kölcsönöket valahogyan csak kell visszafizetni. Ezen elv nemcsak a magán embereket kötelezi, hanem kötelezi az államot is.

Lukács pénzügyminiszter hétfői expozéja újra bizonyítja, hogy W e k e r l e Sándor óta mindennek nevezhető a magyar pénzügyi politika, csak realitásnak nem. Ilyen előirányzat, ilyen expozé lehetetlenné teszi a nemzetnek, hogy magát tájékozhassa anyagi állapot felől. Ott, a hol a kiadások oldalán 20 milliánál nagyobb összeg foglalhat helyet előirányzat nélkül és csak a jó szerencsére van bizva, hogy a bevételek elszámítása ad-e fedezetet, nem beszélhetünk realitásokról. Nem, annál kevésbé, mert már tavaly a pénztári készletek felhasználásának törvényesítése eléggé világosan megmutatta, hogy esztendőközön keresztül miképpen lehet törvényhozási felhatalmazás nélkül beruházni, vagyis égető hiányokat pótolni s a parlament elől elvonni az ellenőrzés jogát.

Pénzügyi politikánk legfőbb szempontjának azt állította, hogy fenn kell tartani az államháztartás egyensúlyát. Mi más véleményen vagyunk. Mi azt tartjuk, hogy az állam pénzügyi alapját csak az biztosíthatja, ha meg van adva a mód arra, hogy a polgárok anyagi helyzete is biztosítsák. Hogy ez nem úgy van, azt bizonyítani felesleges. Bizonyítják ezt a már elviselhetetlenekké vált adók különböző és nem egy esetben haszontalan nemci, bizonyítják ezt az adóvégrehajtások, bizonyítják ezt az adóhátralékok szédületesen magas összegei, bizonyítják ezt az adófizetők zömének, a kisgazdáknak elszegényedése és az, hogy a kivándorlások évről-évre nagyobb mérveket öltenek.

A jövő évi előirányzat szerint az összes miniszteri tárcák kiadásai (kivéve a honvédelmit) a múlt évihez képest tetemes növekedést mutatnak fel. A miniszterelnökségéi 549.000 frtosat, a mely összegből k. b. 400.000 a 48-as honvédek segélyezésére van szárván. Hát a többi 150.000 frttal mi lesz? Ezek valószínűleg kiegészítő részét képezik a rendelkezési alapnak, melyet a kormány Tisza Kálmán példájára tudvalegőleg „alkotmányos költségek” szavazatvadásokra fog fordítani. A helygymnáziumi tárcát terhelő állami anyakönyvi kiadásokról külön lesz szó. A kiadások emelkedéséi közül

csak kottót találunk örvendetesnek, a földművelésügyi tárcáét 751.000 és a kúntuszmiszteriumét 1.289.000 frttal. Ezeket már keveseljük. Ugy közgazdaságunk, mint közoktatásügyünk annyi pótolni és jóvátenni valót nyújt, hogy itt a milliókba menő kiadástöbbleteket sem sajnálnánk.

A bevételek előirányzatához csak kevés a mondani valónk. Valamint a kiadások, egy a bevételek előirányzata is nem lehet más, csak irreális, illuzórius. Leginkább megdöbbent pedig az, hogy a kormány távolról sem gondol a fogyasztási adók leállítására. Hogy a pénzügyminiszter ügyesen csoportosította expozéjában a számokat, azt nem tagadjuk, de ez az expozé elejétől végig csak a hivatalnokot mutatja be az országnak még pedig a zsidó mozgó tőke, a merkantilista irányzatnak hódoló hivatalnokot, a kibben hiányzik a politikai koncepció és az ország leg-italásabb érdekei, a gazdaság, a szegény osztály érdekei iránt való érzék. Lukács László csak az állam háztartását tartja szem előtt. Hogy milyen a nemzet, a nép anyagi helyzete, azzal nem törődik. Ezt pedig úgy hívják, hogy: magasabb pénzügyi politika. Köszönjük szépen ezt a politikát, a nép nem kér belőle. A nép teljes joggal követelheti, hogy a kormány ő róla is gondoskodjék, az ő anyagi bajjaival is törődjék.

— **Anyakönyvi kiadások.** A belügyminiszterium költségvetéséhez mellékelt indokolásban kimutatja, hogy az anyakönyvi felügyelők fizetései és lakpénzeire a múlt évben elvileg megszavazott 44.100 frttal szemben előirányoztatik 47.236 frt, tehát 3136 frttal több, mivel az anyakönyvvezetők szigorú és hatályos ellenőrzésének szempontjából még öt anyakönyvi felügyelői állás szervezendő. Ezek közül azonban két anyakönyvi felügyelő után csak fél évi fizetés és lakáspénz van előirányozva, mivel a két állást csupán 1896. évi július 1-ével tölti be, a belügyminiszter. Az anyakönyvvezetők és helyetteseik tiszteletdíjaira az elvileg elfogadott 527.100 frt helyett az 1896. évre 740.000 frt, vagyis 212.900 frttal több irányoztatik elő, mert a törvényhatóságokkal folytatott tárgyalások alapján megállapítható, hogy a városi törvényhatóságokban 50.000 frt, vármegyei törvényhatóságokban pedig 699.000 forintot fog tenni az anyakönyvvezetők tiszteletdíjára, ellenben állami anyakönyvi hivatalok lesznek felállítandók. A Fiuménak adandó segély egyelőre évi 4000 frtban állapított meg és 20 év múlva megszűnik.

— **Gazdasági interpellációk.** A képviselőház okt. 1-én tartott ülésén három igen nevezetes interpelláció terjesztett elő. Szalay Imre a magyar bortermésre nagyon káros, Ausztriában gyártott mesterséges borok behozataláról szól, melyek teljesen összetévesztetnek a magyar borokkal s emellett nagyon olcsók. Ajánlja a miniszterelnöknek, miszerint figyelmeztesse az osztrák kormányt ezen anomáliára, hogy mint nálunk, úgy Ausztriában is töröltessenek el a hamisítványok. Felemlíti az Olaszországból behozott borokat s az 1893. XXIII. tv. c. alapján ajánlja érvényre juttatni, hogy oly borok, melyek nem ebben az országban termettek, eredeti jellegüknek és termelési helyüknek megfelelőleg becsúszassanak forgalomba. Fődj, hogy az olasz bort vegyítik a magyar borral és ezt külföldre viszik, így aztán a magyar bor értékét tönkre teszik. Kovács József a földművelésügyi minisztert interpellálja, a ki a magyar állami ménes birtokokat osztrák társaságnál biztosította, holott egy hazai intézet ugyanazon díjért ajánlkozott. Jól tudja a miniszter, hogy a magyar birt. társaságok Ausztria területéről ki vannak zárva s mégis ily hazafiatlanul cselekedett. Bornáth Béla ezen interpellációt intézte a földművelési miniszterhez: Szándokozik-e a miniszter a fioxera pusztítási által károsult szőlőbirtokosoknak adandó ál-

lami kedvezmények s segélyezésekre vonatkozó törvényjavaslatot a Háznak mielőbb benyújtani.

— **A pénzügyminiszter és a pénzügyminiszter.** Lukács László pénzügyminiszter ismét igen hathatós módon sietett a megszorult pénzügyi segítségére. A pénzügyminiszter ugyanis az osztr.-magyar banknak tíz millió forintnyi kamat nélküli betétet adott. Ez az első eset, hogy a pénzügyi kormány letétetett a jegybanknál. A pénzügyminiszter e hathatós támogatása könnyíteni fog a pénzügyi helyzetet Izrael pedig örül!

— **Birtokvásárlás.** Hohenlohen Károly Frigyes herceg megvette Hirsch Mór barónnak egyik magyarországi birtokát Szent-Jánost 1.600.000 forintért. Az új magyar birtokos december hó 1-én veszi át a földbirtokot. Hirsch báró azonban fontartotta magának a jogot, hogy az idei évadban a birtok területén még ő vadászhasson. Ajánljuk Hohenlohe herceg példáját keresztény főuraink figyelmébe.

— **Marha-kivitelünk hanyatlása.** A f. év első nyolc hónapja nagyon szomorú számadatokat szolgáltat monarchiánk egyik főjövedelmi forrását illetőleg. A tavali összegekhez képest 15.466 ökörrel, 3238 bikával, 9014 tehénrel, 1633 borjuval, 854 növendék-

állattal 1.776.43 juhval, 7236 baránnyal, 136, 125 sertéssel és 2928 drb malacczal kevesebbet szállítottunk az idén a külföldre. Ennek az itthon rekedt 254.968 drb marhának 19.378,104 forint az értéke. Számítsuk hozzá, hogy júliusban 3353 állattal, augusztusban meg éppen 14.555 darabbal többet szállítottak be monarchiánkban — ez a lefelé haladás bizony nem örvendetes, nem is lehet, hogy egyhamar meg fog állapodni, mert hiszen 1891-ig mindig a behozatal volt túlnyomó s csak 3 év óta növekedett a kivitel, annyira, hogy 1891-ben az export 205.701 drbbal multa felül az importot.

— **Sertés ki- és beviteli tilalom.** A földművelésügyi miniszter értesítette a törvényhatóságokat, hogy tekintettel a kőbányai sertésjárvan fontos gazdasági érdekek által megkövetelt hivatásának mielőbbi visszaadhatására és e célból szükséges munkálatoknak haladéktalan megkezdésére, a kőbányai sertések kivitelét, sertéseknek a Budapest-Ferencvárosi pályaudvar petrolium-raktár rakodójára külön engedély nélkül való behozatalát f. évi okt. 5-től kezdve további intézkedésig megtiltotta.

Arany érem

Agyagáru kiállítás Budapest, 1891.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter nagyméltóságú elismerő okirata.

ALAPITTATOTT 1855-İK ÉVBEN.

Arany érem

HAVRANEK ANTAL

AKADEMIAI SZOBRA SZÉK ÉS KÖFARAGÓ, BÁNYATULAJDONOS

SZÉKESFEHÉRVÁROTT.

ÜZLETHELYISÉG ÉS RAKTÁR: FELSŐ-VÁROS, KIRÁLYKUT-UTCZA 1. SZ.

Elvállal minden néven nevezendő épületmunkát gránit, márvány, mész vagy homok kőből. Szobrok, mellszobrok, csoportozatokat, épület- s egyéb szobrászati díszítményeket, kő, cement s gypsból.

Siremlékek legnagyobb raktára!

Bazalt, syenit, gránit, márvány és homokkőből a legszebb és legújabb minták szerint készítve. Sirbaltok, utifeszületek, emléktáblák, keresztelő medencék. Ur-asztlak, szentelt víztartók stb. jutányos árban — Kovácsolt és öntöttvas sirkerítések. — Kitprótt lépcsők az eredeti kőnemnek megfelelőleg jótállás mellett javíttatnak ki. Ujbányai malomkő (tőkő) gyári raktára. Arjegyzék, tervekkel és minta-kövekkel készséggel szolgálók!

A kőbányai

királysörfőző

részvénytársaság

tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy sörgyártmányainak elárusítását megkezdte és azokat:

Ászok, Király, Márciusi, Korona és Bajorsör

elnevezéssel **hordókban és palackokban** hozza forgalomba.

=====
Kivánatra árjegyzék ingyen és bérmentve.
 =====

Kizárólagos képviselő Fejérmegyére:

Lichtneckert Antal Székesfejérvár.

Vasuti új menetrend.

Érvényes 1895. szeptember hó 16-ától.

Székesfejérvárról Budapest felé:

Reggel 4 ó. 24 p. személyvonat indul
Budapestre érkezik 6 ó. 29 p.
Reggel 6 ó. 15 p. vegyesvonat indul
Budapestre érkezik 8 ó. 16 p.
Dél előtt 8 ó. 49 p. gyorsvonat indul
Budapestre érkezik 10 ó. 9 p.
Délután 2 ó. 35 p. vegyesvonat indul
Budapestre érkezik 4 ó. 31 p.
Este 6 ó. 8 p. személyvonat indul
Budapestre érkezik 8 ó. 12 p. este.
Este 9 ó. 21 p. személyvonat indul
Budapestre érkezik 10 ó. 55 p. este.

Budapestről Székesfejérvár felé:

Reggel 7 ó. 5 p. személyvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 9 ó. 16 p.
Délbe 2 ó. 25 p. vegyesvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 4 ó. 27 p.
Délután 5 ó. 25 p. személyvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 7 ó. 39 p.
Este 7 ó. 45 p. gyorsvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 9 ó. 10 p.
Este 9 ó. 25 p. indul
Székesfejérvárra érkezik 11 ó. 33 p. éjjel.
Kelenföldről Győr felé reggel 8 ó. 40 p.
Kelenföldről Pécs felé reggel 8 ó. 30 p.

Székesfejérvárról Új-Szöny felé:

Dél előtt 10 ó. teherv. szem. száll. indul
Új-Szönyre érkezik 2 ó. 46 p.
Este 9 ó. 32 p. személyvonat indul
Új-Szönyre érkezik 12 ó. 41 p. éjjel.

Új-Szönyből Székesfejérvár felé:

Reggel 8 ó. 41 p. teherv. szem. száll. indul
Székesfejérvárra érkezik 8 ó. 22 p.
Dél előtt 11 ó. 27 p. személyvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 2 ó. 26 p. d. u.

Székesfejérvárról Nagy-Kanisza felé:

Dél előtt 9 ó. 26 p. személyvonat indul
Nagy-Kaniszára érkezik 1 ó. 39 p. d. u.
Délután 4 óra 33 p. vegyesvonat indul
Nagy-Kaniszára érkezik 8 ó. 44 p.
Este 9 óra 17 p. gyorsvonat indul
Nagy-Kaniszára érkezik 12 ó. 10 p.
Éjjel 11 óra 43 p. indul
Nagy-Kaniszára érkezik 8 ó. 52 p. reggel.

Nagy-Kaniszáról Székesfejérvár felé:

Reggel 5 ó. 47 p. gyorsvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 8 ó. 39 p.
Reggel 10 ó. 0 p. vegyesvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 2 ó. 10 p.
Délután 2 ó. 0 p. indul
Székesfejérvárra érkezik 6 ó. este.
Éjjel 12 óra 15 p. indul
Székesfejérvárra érkezik 4 ó. 16 p. reggel.

Székesfejérvárról Veszprém felé:

Dél előtt 9 ó. 34 p. személyvonat indul
Veszprémre érkezik 10 óra 59 p.
Kis-Czellbe érkezik 1 ó. 17 p.
Délután 1 ó. 35 p. indul
Veszprémre érkezik 3 ó. 40 p.
Kis-Czellbe érkezik 6 ó. 36 p. este.
Este 9 óra 27 p. vegyesvonat indul
Veszprémre érkezik 11 ó. éjjel.

Veszprémből Székesfejérvár felé:

Reggel 4 óra 19 p. vegyesvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 6 ó. 0 p.
Dél előtt 7 ó. 3 p. indul
Székesfejérvárra érkezik 8 ó. 30 p.
Délután 4 ó. 43 p. személyvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 5 óra 35 p.

Van

utánzott »TOKAJI COGNAC«. Ezek ugyan nagyon olcsók, de ép oly rosszak és így még a legkisebb összeget sem erik meg. — Ezen értéktelen utánzatok könnyen felismerhetők, mert

1) nem az egyedüli és csakis Tokajban létező

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁRBÓL származnak,

2) ezen **TOKAJ VÁROS CZIMEREVEL** nincsenek ellátva:

BEJEGYZETT
AZ ELSŐ TOKAJI

VÉDJEJEGYE
COGNAC GYÁRNAK

TOKAJBAN.

Valódi csakis

TOKAJI COGNAC

TOKAJ VÁROS CZIMEREVEL

az

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁRBÓL, TOKAJBAN

a mely 1893/94. évben, mint hiteles közjegyzői okirat bizonyítja

725130 liter bort használt fel.

A fenti eredeti Tokaji Cognac kapható:

Ács Albert ur gyógyszerárában,	Kovács Pál	urnál,
Berényi Mór	Molnár Adolf	urnál,
Deutsch A. F.	Piskly László	"
Destek Adolf	Ráth Bertalan	"
Hoffmann Lajos	Reitmann Ignác	"
Imrich Viktor ur gyógyszerárában,	Schwarz S.	"
Karl József és Fia uraknál,	Reinitz Lipót	"
	Uj. Tóti Gyula urnál.	

Helyi ügynök: BERGMANN és FIA cég.

Hirdetések

a „FEJÉRMÉGYES NAPLÓ“ részére

felvetetnek

Márián György könyvnyomdájában,

Székesfehérvár, Szt-István-tér 1.

hol is mindenemü nyomdai munkák a legizlésebb kiállításban és legjutányosabb árák mellett készíttetnek.